

негативний вплив будівництва на довкілля і покращують середовище життєдіяльності теперішніх та наступних поколінь.

Термін “зелена архітектура” вже давно вийшов за межі лише ландшафтного проектування. Дослідження досвіду проектування та будівництва сучасних “зелених” об’єктів дає змогу зробити висновки, що проектування “зеленої архітектури” – це новий етап розвитку сучасної архітектури, що ґрунтується на принципах залучення природних компонентів до архітектурного формотворення.

Література:

1. Гой Б. В., Катола Х. О. Розвиток поняття «зеленої архітектури» в сучасному проектуванні та будівництві. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Архітектура, 2015. № 816. С. 99-108.

ЕКОНОМІЧНА ДИНАМІКА МОРСЬКИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПОРТІВ: НАСЛІДКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ МІСТ

Кондратюк В.М., аспірант

(Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Морські порти є життєво важливим елементом економічної структури прибережних міст, слугуючи воротами для міжнародних подорожей, туризму та торгівлі. Ці порти не просто сприяють пересуванню людей - вони виступають каталізаторами міського розвитку, трансформуючи прилеглі території, сприяючи модернізації інфраструктури, стимулюючи місцеву економіку та створюючи можливості для нових бізнес-підприємств. Економічний вплив таких портів є багатограним, оскільки такі ключові фактори, як розвиток інфраструктури, туризм, впровадження технологій та екологічна стійкість, формують траєкторію розвитку як порту, так і міста.

Одним з найважливіших факторів, що впливають на економічну динаміку порту, є стан його інфраструктури. Сучасні пасажирські порти потребують значних інвестицій для підтримки та розширення своїх об’єктів, включаючи термінали, транспортні комунікації, такі як автомобільні та залізничні шляхи, а також системи безпеки. Ці інвестиції мають вирішальне значення для підвищення спроможності порту обслуговувати більші обсяги пасажирів і забезпечення ефективної та безперебійної роботи. Порти, обладнані найсучаснішою інфраструктурою, з більшою ймовірністю приваблюють великі круїзні

компанії та міжнародних поромних операторів, що, в свою чергу, приваблює більше мандрівників і ділових людей до міста. Збільшення пасажиропотоку безпосередньо стимулює місцевий бізнес, від роздрібної торгівлі до готельно-ресторанного бізнесу, і призводить до створення нових робочих місць. Крім того, розширення портів часто вимагає покращення сполучення з іншими видами транспорту, такими як аеропорти або залізничні вокзали, що стимулює більш широке покращення інфраструктури в регіоні.

Туризм є ще однією головною ідеєю економічного впливу пасажирського порту, особливо для міст з круїзними терміналами. Круїзний туризм є одним з найбільш швидкозростаючих сегментів світової туристичної індустрії, і міста з добре розвиненими пасажирськими портами отримують величезну вигоду від цієї тенденції. Круїзні пасажирі, які зазвичай приїжджають на короткий термін, приносять містам безпосередню економічну вигоду, витрачаючи кошти на готелі, ресторани, місцеві екскурсії, шопінг і розваги. Міста з розвинутою туристичною інфраструктурою можуть скористатися цим, створюючи індивідуальні умови для круїзних пасажирів, заохочуючи їх витрачати більше і навіть повертатися з більш тривалими візитами в майбутньому. Крім того, наявність жвавого пасажирського порту може підвищити міжнародний авторитет міста як туристичної дестинації, приваблюючи більше незалежних мандрівників і стимулюючи загальний розвиток туристичного сектору.

Технології також відіграють все більш важливу роль у розвитку та конкурентоспроможності пасажирських портів. Впровадження цифрових систем, автоматизації та процесів, керованих даними, трансформує спосіб роботи портів. Такі інновації, як електронний продаж квитків, автоматизований контроль безпеки та відстеження пасажиропотоків у режимі реального часу, підвищують ефективність портових операцій, скорочуючи час очікування та покращуючи загальний досвід пасажирів. Більше того, «розумні порти» стають передовим рішенням, що використовує технології Інтернету речей (IoT), аналітику великих даних і штучний інтелект для оптимізації логістики, посилення протоколів безпеки і навіть мінімізації впливу на навколишнє середовище. Порти, які впроваджують такі технології, не лише покращують свою операційну спроможність, але й стають більш привабливими як для пасажирів, так і для міжнародних перевізників, для яких ефективність та безпека є пріоритетами.

Іншим фактором, що формує економічну динаміку пасажирських портів, є регуляторне середовище та рівень міжнародного співробітництва. Порти глибоко інтегровані в глобальні транспортні

мережі, і їхня здатність процвітати часто залежить від того, наскільки добре вони дотримуються міжнародних стандартів і беруть участь у транскордонних угодах. Гармонізація портових правил зі світовими стандартами судноплавства і транспортування може підвищити привабливість порту для міжнародних операторів і сприяти більш частим заходам круїзних і поромних ліній. Така інтеграція також може відкрити нові економічні можливості для міста, оскільки воно стає більш пов'язаним зі світовою торгівлею та туристичними маршрутами. Міста з добре регульованими портами часто переживають сплеск іноземних інвестицій, оскільки міжнародні компанії розглядають місто як надійний і доступний бізнес-хаб.

Однак зі збільшенням пасажиропотоку та економічної активності виникають значні екологічні виклики. Порти відомі своїми викидами вуглекислого газу, забрудненням води та впливом на місцеві екосистеми. Щоб пом'якшити ці наслідки, міста та портові адміністрації все більше уваги приділяють ініціативам зі сталого розвитку. Розвиток «зелених портів» стає пріоритетом у багатьох регіонах, де впроваджуються екологічні практики, такі як використання екологічно чистих видів палива, берегова енергетика для пришвартованих суден та програми зі зменшення відходів. Ці ініціативи не тільки допомагають зменшити вплив портів на навколишнє середовище, а й покращують їхню репутацію серед екологічно свідомих мандрівників і компаній. Міста, які успішно впроваджують зелені технології у свою портову діяльність, можуть диференціювати себе на світовій арені, залучаючи більш сталий туризм та сприяючи довгостроковому економічному зростанню.

Наявність процвітаючого пасажирського порту може перетворити місто на глобальний центр культури і торгівлі. Порти діють як ворота до міжнародного обміну, не лише сприяючи торгівлі та туризму, але й сприяючи культурній та соціальній взаємодії. Приплив міжнародних туристів відкриває місцевому населенню різноманітні культури, створюючи більш космополітичну атмосферу і часто призводить до розвитку нових культурних майданчиків, фестивалів і заходів. Ці культурні обміни можуть збагатити місцеву громаду і зробити місто більш привабливим для іноземців, міжнародного бізнесу та інвесторів.

Отже, економічна динаміка пасажирських портів має глибокий і багатогранний вплив на розвиток міст. Від модернізації інфраструктури та створення робочих місць до технологічного прогресу та екологічної стійкості - порти є важливими рушіями міського зростання. Розвиваючи туризм, посилюючи глобальне сполучення та сприяючи диверсифікації місцевої економіки, пасажирські порти відіграють вирішальну роль у

формуванні економічного майбутнього прибережних міст. Завдяки стратегічному плануванню, інноваціям та сталим практикам міста можуть використовувати свої порти, щоб стати процвітаючими центрами міжнародної торгівлі, туризму та культури.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЄДНАННЯ ФУНКЦІЙ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕРИТОРІЇ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЕЛЕМЕНТІВ ЗЕЛЕНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПРИ РЕНОВАЦІЇ, РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ

Кур'ян В.В., д. філ. (PhD)

(Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Загальновідомо, що при будь-якій трансформації на структурних елементах території міста, в тому числі і спеціального призначення (вулицях, дорогах, площах, автостоянках), може змінюватися також, і, функціональне призначення цього структурного елемента.

При перетворенні структурних елементів територій міста, із застосуванням методів та прийомів реновації, ревіталізації та трансформації, відповідно, змінюються і функції елементів озеленення, а також, досить часто, певний структурний елемент території перетворюється на елемент зеленої інфраструктури міського середовища.

Такими прикладами слугують зарубіжний та вітчизняний досвід трансформації структурних елементів території спеціального призначення де їх попередньою, так би мовити функцією було «створення певної проблеми в міському середовищі», через втрату цим структурним елементом території його первинної функції.

Так, первинна функція автомобільних вулиць та автопарковок в центрі міста, в першу чергу носить містобудівний та соціально-економічний характер але у випадку, коли такий структурний елемент стає депресивною територією або піддається затопленню під час паводків, то він вже не виконує або лише частково виконує, первинну функцію.

Відповідно, це вже певна проблема в міському середовищі, яка потребує знаходження шляхів її вирішення.

Тож, після перетворення такого структурного елемента території із застосуванням прийомів і методів реновації, ревіталізації та трансформації, новою функцією такого елемента вже є, також -